LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2017/97

(2016. gada 4. jūlijs)

par valsts atbalstu SA.40168 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), ko Nīderlande īstenojusi par labu Tilburgas profesionālajam futbola klubam *Willem II*

(izziņots ar dokumenta numuru C(2016) 4061)

(Autentisks ir tikai teksts nīderlandiešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma 108. panta 2. punktu ([1]), un ņemot vērā to iesniegtās piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Kāds iedzīvotājs 2010. gadā informēja Komisiju, ka Nīderlande ir īstenojusi atbalsta pasākumu par labu Tilburgas profesionālajam futbola klubam *Willem II*. Šī sūdzība tika reģistrēta ar numuru SA.31122. Komisija 2010. un 2011. gadā saņēma sūdzības arī par pasākumiem par labu citiem Nīderlandes profesionālajiem futbola klubiem, proti, Māstrihtas *MVV*, Hertogenbosas *FC Den Bosch*, Eindhovenas *PSV* un Neimegenas *NEC*. Nīderlande 2011. gada 2. septembra vēstulē sniedza Komisijai papildu informāciju par pasākumu attiecībā uz *Willem II*.

(2) Komisija 2013. gada 6. marta vēstulē informēja Nīderlandi, ka ir nolēmusi uzsākt Līguma 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz pasākumiem par labu *Willem II*, *NEC*, *MVV*, *PSV* un *FC Den Bosch*.

(3) Komisijas lēmums par procedūras sākšanu (turpmāk "lēmums sākt procedūru") tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([2]). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par attiecīgajiem pasākumiem.

(4) Nīderlande apsvērumus minētās procedūras ietvaros attiecībā uz pasākumu par labu *Willem II* iesniedza 2013. gada 31. maija un 2013. gada 12. novembra vēstulēs. Nīderlande atbildēja arī uz papildu informācijas pieprasījumu 2014. gada 11. februāra vēstulē.

(5) Komisija saņēma apsvērumus no Tilburgas pašvaldības (turpmāk "pašvaldība"), kas ir ieinteresētā persona attiecībā uz pasākumu, kurš tika īstenots par labu *Willem II*. Komisija pārsūtīja šos apsvērumus Nīderlandei, kurai tika sniegta iespēja atbildēt. Nīderlandes piezīmes tika saņemtas 2013. gada 12. novembra vēstulē un 2014. gada 20. marta sanāksmē.

([1]) Komisijas lēmums lietā SA.33584 (2013/C) (*ex* 2011/NN) – Nīderlande – Atbalsts konkrētiem Nīderlandes futbola klubiem 2008.–2011. gadā – Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu (OV C 116, 23.4.2013., 19. lpp.).

([2]) Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

(6) Pēc lēmuma sākt procedūru pieņemšanas izmeklēšana attiecībā uz konkrētajiem klubiem ar Nīderlandes piekrišanu tika veikta atsevišķi. Izmeklēšana attiecībā uz klubu *Willem II* tika reģistrēta ar lietas numuru SA.40168.

2. **PASĀKUMA SĪKS APRAKSTS**

2.1. **Pasākums un atbalsta saņēmējs**

(7) Nacionālā futbola federācija *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (turpmāk "*KNVB*") ir jumta organizācija attiecībā uz futbola sacensībām profesionālā un amatieru līmenī. Profesionālais futbols Nīderlandē ir organizēts divpakāpju sistēmā – 2014./2015. gada sezonā tā aptvēra 38 klubus, no kuriem 18 spēlēja augstākajā līgā (*eredivisie*) un 20 – zemākajā līgā (*eerste divisie*).

(8) *Willem II* tika dibināts 1898. gadā un ir profesionāls futbola klubs kopš 1954. gada, kad Nīderlandē sāka nodarboties ar profesionālo futbolu. *Willem II* savas mājas spēles aizvada stadionā *Koning Willem II Stadion* (turpmāk "stadions") Tilburgā. *Willem II* 2010./2011. gada sezonā tika pazemināts no augstākās līgas uz zemāko. Klubs atkal tika paaugstināts 2012. gadā, bet 2013. gadā – atkal pazemināts. Tas atkal tika paaugstināts uz augstāko līgu 2014. gadā. 2005./2006. gada sezona bija pēdējā, kad *Willem II* spēlēja Eiropas turnīrā (*UEFA* kausa izcīņā).

(9) *Willem II* pašreizējā juridiskā forma ir *Willem II Tilburg B.V.* Labuma guvējs no konkrētā pasākuma ir *Willem II Tilburg B.V.* (turpmāk "*Willem II*"). Tas pieder fondam *Stichting Beheer Betaald Voetbalorganisatie Willem II Tilburg*. Pastāv atsevišķa biedrība (*Vereniging*) *Willem II*. *Willem II* ir vidēja lieluma uzņēmums, kurā 2012. gadā bija 53 darbinieki. Tā apgrozījums 2008./2009. finanšu gadā bija EUR 11,4 miljoni, bet 2009./2010. finanšu gadā – EUR 9,9 miljoni.

(10) Pašvaldība un *Willem II* 2004. gadā noslēdza līgumu, saskaņā ar kuru pašvaldība pilnībā kļuva par stadiona īpašnieci ([3]) un *Willem II* ieguva nomas tiesības stadiona izmantošanai. Nomas līgumā bija noteikts, ka pašvaldība iznomā stadionu *Willem II*, par ko tas maksā gada nomas maksu EUR 1 001 731 apmērā, tai pieskaitot PVN un mainīgās izmaksas. Nomas maksa tika noteikta, ņemot vērā ieguldījumu izmaksas, 30 gadu amortizācijas periodu un pašvaldības izmantoto procentu likmi līguma noslēgšanas laikā – 5,5 %. Nosacījumi 30 gadu nomas līgumā bija izstrādāti tā, lai nodrošinātu tādu stadiona ekspluatāciju, kas no pašvaldības budžeta viedokļa būtu neitrāla. Lēmuma sākt procedūru 51. punktā Komisija norādīja, ka parametri, par ko tolaik tika panākta vienošanās, garantēja, ka *Willem II* maksātā nomas maksa sedz visas izmaksas, tādējādi novēršot darbības atbalstu šim futbola klubam. Nomas maksa kopumā atbilda citu nomnieku maksātajai maksai, lai gan pārsniedza vidējo rādītāju. No 2004. līdz 2008. gadam *Willem II* spēja samaksāt nomas maksu.

(11) 2009./2010. gada futbola sezonā *Willem II* saskārās ar finanšu grūtībām, un 2010. gada maijā paziņoja, ka ir uz maksātnespējas robežas. Pašvaldība, kas iepriekš bija apturējusi nomas maksas iekasēšanu par 2009. gadu, 2010. gada 31. maijā nolēma ar atpakaļejošu spēku no 2004. gada pazemināt maksājamo nomas maksu un citas izmaksas. Šā lēmuma sekas bija ikgadējās summas, kas jāmaksā futbola klubam, samazināšana par EUR 0,4 miljoniem sešu gadu periodā, un tā rezultātā *Willem II* tika divās daļās izmaksāti EUR 2,4 miljoni, no kā tika atskaitīta nenokārtotā nomas maksa par 2009. gadu. 2011. gada 31. oktobrī tika noslēgts jauns nomas līgums, ar ko tika aizstāts 2004. gada nomas līgums.

(12) Pašvaldības 2010. gada 31. maija lēmums balstījās uz nosacījumu, ka *Willem II* izpilda saistības, kas paredzētas pārstrukturēšanas plānā, kura mērķis bija atjaunot *Willem II* ilgtermiņa dzīvotspēju. Minētā plāna nosacījumi ietvēra pienākumu reizi ceturksnī iesniegt finanšu pārskatus, līdzsvarot nākamās futbola sezonas budžetu, sakārtot kluba bilanci, kā arī prasību ievērot nacionālās futbola asociācijas noteikumus par spēlētāju algām un ieviest jaunu vadības un uzraudzības struktūru. Pasākumus, kurus *Willem II* īstenoja, lai izpildītu šos nosacījumus, pašvaldība pēc tam atzina par apmierinošiem un tādēļ izmaksāja minētās EUR 2,4 miljonu summas otro daļu.

(13) Nīderlande Līguma 108. panta 3. punkta kārtībā nepaziņoja Komisijai par tās plāniem piešķirt *Willem II* EUR 2,4 miljonus. Komisija netika informēta arī par 2009. gada lēmumu apturēt 2009./2010. gada sezonas ikgadējā nomas maksājuma iekasēšanu.

([3]) Pirms līguma noslēgšanas pašvaldība bija stadiona un zemes, uz kuras tas atrodas, juridiskā īpašniece, savukārt *Willem II* bija stadiona ekonomiskais īpašnieks, kas bija tajā ieguldījis savus naudas līdzekļus.

2.2. **Atbalsta iespējamā ietekme**

(14) Nīderlande ir apšaubījusi iespējamā atbalsta ietekmi uz iekšējo tirgu tādu klubu gadījumā, kuri nespēlē futbolu Eiropas līmenī. Tomēr profesionālie futbola klubi tiek uzskatīti par uzņēmumiem un attiecībā uz tiem piemēro valsts atbalsta kontroli. Futbols cita starpā nodrošina algotu darbu un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību; tajā ir sasniegts augsts profesionālisma līmenis, kas tādējādi ir palielinājis tā ekonomisko ietekmi ([4]).

(15) Profesionālie futbola klubi papildus dalībai futbola sacensībās veic saimniecisko darbību vairākos starptautiskos tirgos, piemēram, darbojas profesionālo spēlētāju transfēra tirgū, reklāmas, sponsorēšanas, preču tirdzniecības vai plašsaziņas līdzekļu jomā. Atbalsts profesionālam futbola klubam nostiprina tā pozīcijas katrā no šiem tirgiem, vairums no kuriem aptver vairākas dalībvalstis. Tāpēc, ja valsts līdzekļi tiek izmantoti, lai sniegtu selektīvas priekšrocības profesionālam futbola klubam, neatkarīgi no tā, kurā līgā tas spēlē, šāds atbalsts var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ([5]).

2.3. **Procedūras sākšanas pamatojums**

(16) Lēmumā sākt procedūru Komisija nonāca pie sākotnējā secinājuma, ka pašvaldība ir radījusi selektīvas priekšrocības *Willem II*, izmantojot valsts resursus, un tādējādi ir sniegusi atbalstu futbola klubam. Komisijas nostāja bija arī tāda, ka atbalsta pasākumi par labu profesionāliem futbola klubiem var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

(17) Komisija lēmumā sākt procedūru atzīmēja, ka *Willem II* atbalsta piešķiršanas laikā bija finanšu grūtības. Lai izvērtētu atbalsta saderību ar Pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([6]) (turpmāk "pamatnostādnes"), Komisija pieprasīja informāciju par atbilstību visām pamatnostādnēs paredzētajām prasībām.

(18) Jāuzsver, ka Komisija nevarēja pārbaudīt, vai ir ievēroti pamatnostādņu 34.–37. punktā paredzētie nosacījumi attiecībā uz pārstrukturēšanas plāna būtību un izpildi. Komisija arī nevarēja pārbaudīt, vai ir īstenoti pienācīgi kompensācijas pasākumi 38.–42. punkta nozīmē. Bija arī jāpierāda tas, ka atbalsts tika sniegts tikai minimālajā nepieciešamajā apmērā, ka atbalsta saņēmējs pats tika veicis pienācīgu ieguldījumu tā pārstrukturēšanā un ka tika ievērots princips "vienreiz un pēdējoreiz".

3. **NĪDERLANDES PIEZĪMES**

(19) Nīderlande nepiekrita tam, ka stadiona nomas līguma pārstrukturēšanas pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu. Nīderlande uzskata, ka pašvaldība kā stadiona īpašniece ievēroja tirgus nosacījumus un rīkojās saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāja un kreditora principu, 2009. gadā apturot stadiona galvenā izmantotāja nomas maksas iekasēšanu un 2010. gadā ar atpakaļejošu spēku pazeminot nomas maksu un atvieglojot citus līguma nosacījumus. Ja *Willem II* būtu kļuvis maksātnespējīgs, klubs būtu zaudējis savu profesionālā futbola kluba licenci. Pašvaldības rīcībā nonāktu futbola stadions, ko izmantošanai citām aktivitātēm varētu pārveidot tikai tad, ja tiktu veikti lieli ieguldījumi. Nīderlande apgalvoja, ka zemākā nomas maksa atbilda tām, kas citur tiek maksātas par citiem stadioniem, un tādēļ tā atbilda tirgus apstākļiem.

([4]) Spriedums *Olympique Lyonnais*, C-325/08, ECLI:EU:C:2010:143, 27. un 28. punkts; spriedums *Meca-Medina* un *Majcen*/Komisija, C-519/04 P, ECLI:EU:C:2006:492, 22. punkts; spriedums *Bosman*, C-415/93, ECLI:EU:C:1995:463, 73. punkts.

([5]) Komisijas 2013. gada 20. marta lēmumi attiecībā uz Vāciju par *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (lieta SA.35135 (2012/N)), 12. punkts, un *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (lieta SA.35440 (2012/N)), kopsavilkuma paziņojumi publicēti OV C 140, 18.5.2013., 1. lpp., un 2013. gada 2. oktobra lēmums par *Fußballstadion Chemnitz* (lieta SA.36105 (2013/N)), kopsavilkuma paziņojums publicēts OV C 50, 21.2.2014., 1. lpp., 12.–14. punkts; Komisijas 2013. gada 18. decembra lēmumi attiecībā uz Spāniju par iespējamu valsts atbalstu četriem Spānijas profesionālajiem futbola klubiem (lieta SA.29769 (2013/C)), 28. punkts, *Real Madrid CF* (lieta SA.33754 (2013/C)), 20. punkts, un iespējamo atbalstu trim Valensijas futbola klubiem (lieta SA.36387 (2013/C)), 16. punkts, publicēts OV C 69, 7.3.2014., 99. lpp.

([6]) Komisijas paziņojums "Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai" (OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.). Minēto pamatnostādņu piemērošana tika pagarināta ar Komisijas paziņojumu par darbības termiņa pagarināšanu 2004. gada 1. oktobra Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 296, 2.10.2012., 3. lpp.).

(20) Nīderlande kā alternatīvu argumentu minēja to, ka, pat ja pasākums būtu uzskatāms par atbalstu, tas būtu saderīgs ar iekšējo tirgu. Šie argumenti, pirmkārt, bija balstīti uz Komisijas 2002. gada 11. jūlijā Nīderlandei nosūtīto vēstuli par sporta infrastruktūru. Šajā vēstulē Komisija aprakstīja konkrētus nosacījumus, saskaņā ar kuriem tā uzskatītu, ka sporta infrastruktūras finansēšana nav valsts atbalsts. Otrkārt, argumenti ir pamatoti ar pamatnostādnēm un Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

(21) *Willem II* pārstrukturēšanas sakarā Nīderlande aprakstīja kluba finanšu stāvokli. *Willem II* 2008./2009. finanšu gadā ([7]) cieta zaudējumus EUR 3,9 miljonu apmērā pie EUR 11,4 miljonu apgrozījuma, un tā pašu kapitāls [*eigen vermogen*] samazinājās no EUR 4,1 miljona līdz EUR 0,2 miljoniem. 2009./2010. finanšu gadā ([8]) *Willem II* cieta zaudējumus EUR 4,4 miljonu apmērā pie EUR 9,9 miljonu apgrozījuma. Neraugoties uz pašvaldības piešķirtajiem EUR 2,4 miljoniem, tā pašu kapitāls samazinājās vēl vairāk – no EUR 0,2 miljoniem līdz mīnus EUR 2,1 miljonam.

(22) Katram Nīderlandes profesionālajam futbola klubam ir nepieciešama *KNVB* licence, ko tas saņem tikai tad, ja ievēro dažādas prasības. Viena no prasībām, ko paredz šī sistēma, attiecas uz kluba finansiālo stabilitāti. Klubam katru sezonu līdz 1. novembrim, 1. martam un 15. jūnijam ir jāiesniedz finanšu pārskati, kas cita starpā atspoguļo kluba tābrīža finanšu stāvokli, kā arī nākamās sezonas budžetu. Pamatojoties uz šiem ziņojumiem, klubus iedala trijās kategorijās (1 – nepietiekami, 2 – pietiekami, 3 – labi). Var tikt noteikts, ka klubiem, kas atbilst 1. kategorijai, ir jāiesniedz situācijas uzlabošanas plāns, lai tie sasniegtu 2. vai 3. kategoriju. Ja klubs šo plānu nepilda, *KNVB* var noteikt sankcijas, tostarp izteikt oficiālu brīdinājumu, samazināt sacensībās gūtos punktus un – kā maksimālo sodu – atņemt licenci. Nīderlandē profesionāls futbola klubs, kas ir atzīts par maksātnespējīgu, zaudē licenci. Ja tiek dibināts klubs tā tiesību pārņemšanai, tas netiek tieši uzņemts profesionālajās futbola līgās, bet tam ir jāsāk ar piedalīšanos otrajā augstākajā amatieru līgā. Grūtību dēļ *Willem II* pastāvēja risks zaudēt licenci dalībai profesionālajās sacensībās. 2010. gadā tas tika iedalīts 1. kategorijā.

(23) Nīderlande informēja, ka, ņemot vērā šīs grūtības, pašvaldības lēmums piešķirt *Willem II* EUR 2,4 miljonus bija pakārtots vairākiem nosacījumiem, kas bija izklāstīti *Willem II* sagatavotajā pārstrukturēšanas plānā ([9]). Plāns bija izstrādāts, balstoties uz mērķi trijos gados panākt stabilu finanšu stāvokli. Plāna mērķis bija arī izpildīt *KNVB* prasības, lai līdz 2012./2013. finanšu gada beigām tiktu saņemts 2. kategorijas ("pietiekami") statuss. *KNVB* piešķīra *Willem II* 2. kategorijas statusu jau 2011. gada decembrī.

(24) Pārstrukturēšanas plānā bija paredzēta jauna vadība, kā arī darbinieku un spēlētāju skaita samazināšana. Tajā bija paredzēts samazināt to spēlētāju skaitu, kuri spēlē uz līguma pamata. Tiktu veikti vairāki spēlētāju transfēri, esošie līgumi tiktu pagarināti, paredzot algu samazināšanu, un jauni līgumi tiktu noslēgti, nemaksājot par transfēriem vai nomājot spēlētājus no citiem klubiem. Plāna mērķis bija samazināt darbinieku un spēlētāju izmaksas, lai tās no 77 % samazinātos zem 55 %.

(25) 2009. gadā, kad sākās finanšu grūtības, deviņi privāti subjekti bija piekrituši aizdot *Willem II* līdzekļus, kuru kopējā summa bija EUR 2,25 miljoni. 2010. gadā tos izdevās pārliecināt pagarināt aizdevumu termiņu, neuzturēt prasījumus līdz *Willem II* pietiekamas likviditātes atjaunošanai un piekrist zemākiem procentu maksājumiem par šiem prasījumiem; seši no minētajiem subjektiem papildus atteicās no 10 % savu prasījumu. Pārstrukturēšanas plāna mērķis bija dot *Willem II* iespēju trijos gados panākt mērenu peļņu no pamatdarbības. Šis plāns izrādījās reālistisks. *Willem II* 2010./2011. gadā un 2011./2012. gadā guva peļņu EUR 0,3 miljonu apmērā, kā arī nedaudz mazāku peļņu 2012./2013. gadā; tā pašu kapitāla rādītājs 2012. gada 30. jūnijā uzlabojās līdz mīnus EUR 1,4 miljoniem, 2013. gada 30. jūnijā – līdz mīnus EUR 1,3 miljoniem un no 2013./2014. finanšu gada kļuva pozitīvs.

4. **IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES**

(26) Pašvaldība atbilstoši procedūrai iesniedza apsvērumus, kas lielākoties bija identiski Nīderlandes iesniegtajiem apsvērumiem. Pašvaldība arī sniedza konkrētu informāciju par *Willem II* finanšu stāvokli 2009. gadā un iesniedza *Deloitte Financial Advisory Services* 2013. gada novembrī veiktu pētījumu par to dažādo rīcības variantu izmaksām, kuri pašvaldībai bija pieejami 2010. gadā, lai pamatotu tās viedokli, ka pasākumi, kurus tika izlemts veikt 2009. un 2010. gadā, bija racionāli.

([7]) 30.6.2008.–1.7.2009.
([8]) 30.6.2009.–1.7.2010.
([9]) *Plan van aanpak Willem II*, 2010. gada 23. jūlijs.

5. **PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS**

5.1. **Valsts atbalsta esība saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu**

(27) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu valsts atbalsts ir atbalsts, ko piešķir dalībvalsts vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, sniedzot ekonomiskas priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm. Līguma 107. panta 1. punkta nosacījumi ir kumulatīvi, tāpēc, lai pasākumu atzītu par valsts atbalstu, tam jāatbilst visiem nosacījumiem.

(28) Pamatojoties uz lēmumu sākt procedūru, Komisija attiecībā uz atbalsta klātbūtni izvērtēja pašvaldības 2009. gada lēmumu apturēt *Willem II* nomas maksājumu iekasēšanu par stadiona izmantošanu un pašvaldības 2010. gada maija lēmumu ar atpakaļejošu spēku pazemināt nomas maksu un citas stadiona izmantošanas izmaksas. Komisija atzīmē, ka abas darbības ir cieši saistītas hronoloģiski, kā arī attiecībā uz to mērķi un *Willem II* tābrīža situāciju, tādēļ tās būtu jāizskata kopā.

5.1.1. *Finansējums no valsts līdzekļiem*

(29) Lēmumus par abiem pasākumiem pieņēma pašvaldība, un tiem ir tieša finansiāla ietekme uz tās budžetu, tāpēc tie skar valsts līdzekļu izmantošanu. Valsts līdzekļi var tikt piešķirti daudzos dažādos veidos, piemēram, kā tiešās dotācijas, aizdevumi, galvojumi, tieši ieguldījumi uzņēmumu kapitālā un pabalsti natūrā. Arī atteikšanās no tādiem ieņēmumiem, kuri parastā gadījumā tiktu samaksāti valstij, ir uzskatāma par valsts līdzekļu piešķiršanu.

5.1.2. *Ekonomiska priekšrocība*

(30) Pasākumiem jāsniedz *Willem II* ekonomiska priekšrocība, kādas tam nebūtu bijis parastos tirgus apstākļos. Nīderlande un pašvaldība apgalvo, ka pašvaldība rīkojās saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāja principu un tirgus ekonomikas kreditora principu, tādējādi *Willem II* netika radītas nekādas priekšrocības. Komisija šim viedoklim nepiekrīt turpmāk minēto iemeslu dēļ.

(31) Var pieņemt, ka priekšrocība pastāv, ja valsts iejaukšanās rezultātā uzlabojas uzņēmuma finansiālais stāvoklis. Lai to noteiktu, uzņēmuma finansiālais stāvoklis pēc pasākuma ir jāsalīdzina ar tā finansiālo stāvokli situācijā, ja pasākums nebūtu veikts. Ja nenotiktu iejaukšanās, kluba finansiālās grūtības turpinātos, tam draudētu maksātnespēja un pazemināšana uz zemāku līgu. Nav šaubu, ka *Willem II* finanšu stāvoklis izskatāmo pasākumu rezultātā ievērojami uzlabojās.

(32) Minētais nebūtu uzskatāms par nepienācīgu priekšrocību, ja pašvaldība var pierādīt, ka tā rīkojās saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāja principu un tirgus ekonomikas kreditora principu. Komisija atzīmē, ka 2004. gadā stadions bija pilnībā nonācis pašvaldības īpašumā. Par tā iegādi pašvaldība samaksāja stadiona ekonomisko vērtību, ko bija noteikuši ārēji eksperti. Pašvaldība noslēdza 2004. gada nomas līgumu ar *Willem II*, pilnībā apzinoties, ka stadions nav daudzfunkcionāla arēna, bet gan futbola stadions, kura kaptīvs lietotājs ir *Willem II* un kuru tikai ierobežoti var izmantot ar futbolu nesaistītām aktivitātēm. Tādējādi pašvaldībai bija zināms, ka stadiona izmantošana ir atkarīga no tā, vai *Willem II* arī turpmāk spēs samaksāt nomas maksu un citas līgumā noteiktās izmaksas. Ieguldītājs tirgus ekonomikas apstākļos šādu risku vai nu nebūtu uzņēmies vispār, vai būtu uzņēmies tikai apmaiņā pret attiecīgu peļņas normu un apdrošināšanu pret jebkādu iespēju, ka kaptīvais lietotājs var kļūt maksātnespējīgs.

(33) Kad pašvaldība 2010. gadā informēja pašvaldības domi, ka *Willem II* atrodas uz maksātnespējas sliekšņa, tā konstatēja arī, ka stadiona izmantošana kopš 2004. gada no tās budžeta viedokļa ir bijusi tikai neitrāla. Taču, ja 2004. gada nomas līgums nenesa saprātīgu peļņu, nomas nosacījumu grozīšana 2010. gadā ar atpakaļejošu spēku tika veikta, apzinoties, ka tā rezultātā izmantošana kopš 2004. gada ir radījusi zaudējumus. Tas izslēdz iespēju, ka 2010. gada lēmums samazināt nomas maksu būtu varējis atbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam. Neviens komersants nepiekristu ar atpakaļejošu datumu grozīt nomas attiecības, neradot nekādas perspektīvas gūt ienākumus no ieguldījumiem.

(34) Tomēr Nīderlande un pašvaldība apgalvo arī, ka pašvaldības lēmums, ar kuru klubam tika atvieglots parādu slogs, atbilda tirgus ekonomikas ieguldītāja principam. Šajā kontekstā tās norāda uz faktu, ka no saviem prasījumiem pret *Willem II daļēji* atteicās vairāki lieli kreditori. Tās atsaucas arī uz lēmuma sākt procedūru daļu, kurā Komisija secina, ka Arnemas pašvaldības pasākumi par labu futbola klubam *Vitesse* nav uzskatāmi par valsts atbalstu.

(35) Šajā sakarā Komisija vispirms norāda, ka 2009. gada lēmums apturēt nomas maksas iekasēšanu un 2010. gada lēmums ar atpakaļejošu spēku pazemināt nomas maksu un citas maksājumu saistības par stadiona izmantošanu netika pieņemti vienlaikus ar atbilstīgiem citu kreditoru pasākumiem. Turklāt 2010. gadā pašvaldība *Willem II* piešķīra EUR 2,4 miljonus, kas vairāk nekā divkārt pārsniedz tās prasījumu pret *Willem II* par gada nomas maksu. Pašvaldība pieprasīja, ka *Willem II* būtu jāvienojas ar citiem kreditoriem, lai sakārtotu savu bilanci, taču nenoteica šīm sarunām nosacījumus, kas atbilstu nosacījumiem, ar kādiem iesaistījās pati pašvaldība. Arī arguments, ka maksātnespējīgs futbola klubs zaudētu licenci un pašvaldības rīcībā nonāktu stadions, ko citām vajadzībām varētu pārveidot tikai tad, ja tiktu veikti lieli ieguldījumi, nav pārliecinošs. Maksātnespējas gadījumā varētu tikt dibināts tiesību pārņēmējs klubs, kas varētu izmantot stadionu. Protams, tas netiktu tieši uzņemts profesionālajās futbola līgās, bet tam būtu jāsāk ar piedalīšanos otrajā augstākajā amatieru līgā. Taču tas perspektīvā varētu izmantot stadionu un paredzamā nākotnē atgriezties profesionālajā līgā, tādējādi veicinot ienākumus no stadiona nomas.

(36) Nīderlande arī atsaucās uz Komisijas 2002. gada 11. jūlija vēstuli, kurā tā aprakstīja konkrētus nosacījumus, saskaņā ar kuriem tā uzskatītu, ka sporta infrastruktūras finansēšana nav valsts atbalsts. Šie nosacījumi ietvertu arēnas multifunkcionalitāti, diskriminācijas aizliegumu piekļuvē tai un atbilstīgu maksājumu iekasēšanu no lietotājiem.

(37) Tomēr izskatāmajā lietā šie novērojumi nevar novest pie secinājuma, ka *Willem II* nebūtu guvis nepienācīgas priekšrocības. Ir apšaubāms jau tas vien, vai 2002. gada 11. jūlija vēstulē izklāstītie argumenti vēl ir vērā ņemami, ņemot vērā Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru par valsts atbalstu ir uzskatāmi publiskie ieguldījumi infrastruktūrā, kas darīta publiski pieejama ([10]). Tomēr šajā gadījumā izšķiroši ir tas, ka pašvaldība un *Willem II* 2004. gadā noslēdza līgumu, ar kuru vienojās par ikgadēju nomas maksu EUR 1 001 731 apmērā. Ja šīs nolīgtās nomas maksas maksājumi pēc vienošanās ar pašvaldību vispirms tiek apturēti, bet pēc tam nomas maksa tiek pazemināta ar atpakaļejošu spēku, pašvaldība *Willem II* piešķir finansiālas priekšrocības, kādas tam parastā situācijā nebūtu bijušas un kādas privāts uzņēmējs jebkurā gadījumā nebūtu piešķīris.

(38) Šo iemeslu dēļ Komisija nav pārliecināta, ka pašvaldība darbojās kā tirgus ekonomikas dalībnieks – ieguldītājs, kreditors vai abi. Tādēļ tā secina, ka pašvaldība ir sniegusi finansiālu atbalstu, lai izvairītos no *Willem II* maksātnespējas, ko privāts tirgus dalībnieks nebūtu darījis un kas tādējādi rada priekšrocību.

5.1.3. *Ietekme uz tirdzniecību un konkurenci*

(39) Nīderlande apšaubīja iespējamā atbalsta ietekmi uz iekšējo tirgu tādu klubu gadījumā, kuri nespēlē futbolu Eiropas līmenī. Šajā sakarā, kā norādīts 14. apsvērumā, Komisija atgādina, ka profesionāli futbola klubi tiek uzskatīti par uzņēmumiem un tiem piemēro valsts atbalsta kontroli. Futbols cita starpā nodrošina algotu darbu un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību; tajā ir sasniegts augsts profesionālisma līmenis, kas tādējādi ir palielinājis tā ekonomisko ietekmi.

(40) Turklāt *Willem II* ir potenciāls Eiropas futbola turnīru dalībnieks un agrāk patiešām ir piedalījies Eiropas turnīrā. Kā profesionāls futbola klubs tas papildus dalībai futbola sacensībās veic saimniecisko darbību vairākos starptautiskos tirgos, piemēram, darbojas profesionālo spēlētāju transfēra tirgū, reklāmas, sponsorēšanas, preču tirdzniecības vai plašsaziņas līdzekļu jomā. Atbalsts profesionālam futbola klubam nostiprina tā pozīcijas katrā no šiem tirgiem, vairums no kuriem aptver vairākas dalībvalstis. Tāpēc, kā minēts 15. apsvērumā, ja valsts līdzekļi tiek izmantoti, lai sniegtu selektīvas priekšrocības profesionālam futbola klubam, neatkarīgi no tā, kurā līgā tas spēlē, šāds atbalsts var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

([10]) Piemēram, spriedums, 2012. gada 19. decembris, *Mitteldeutsche Flughafen AG* un *Flughafen Leipzig-Halle GmbH*/Komisija, C-288/11, ECLI:EU:C:2012:821.

5.2. **Novērtējums saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu**

(41) Komisijai jāizvērtē, vai atbalsta pasākumu par labu *Willem II* var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Neviena no Līguma 107. panta 2. punktā minētajām atkāpēm uz konkrēto atbalsta pasākumu neattiecas. Attiecībā uz Līguma 107. panta 3. punktā paredzētajām atkāpēm Komisija norāda, ka neviens Nīderlandes reģions neatbilst Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētajai atkāpei. Konkrētais atbalsta pasākums neveicina kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs un nenovērš nopietnus traucējumus Nīderlandes tautsaimniecībā Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta nozīmē. Nevar uzskatīt arī, ka atbalsta pasākums veicina kultūru vai kultūras mantojuma saglabāšanu Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē.

5.2.1. *Piemērojamās pamatnostādnes*

(42) Attiecībā uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi atbalstam, kas veicina atsevišķu saimniecisko darbību attīstību, šāds atbalsts varētu būt saderīgs, ja tam nav tādas negatīvas ietekmes uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā vispārējām interesēm.

(43) Lai izvērtētu atbalsta pasākumus saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija ir izdevusi vairākas regulas, pamatnostādnes un paziņojumus par dažādiem atbalsta veidiem un horizontālajiem vai nozaru mērķiem, kam tiek sniegts atbalsts. Tā kā *Willem II* pasākumu veikšanas laikā saskārās ar finansiālām grūtībām, un pašvaldība šo grūtību novēršanai sniedza atbalstu, ir lietderīgi izvērtēt, vai ir piemērojami un tiek izpildīti pamatnostādnēs ([11]) paredzētie kritēriji.

(44) Komisija 2014. gada jūlijā publicēja jaunas Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ([12]). Tomēr tās nav piemērojamas šim 2009. un 2010. gadā piešķirtajam nepaziņotajam atbalstam. Atbilstoši jauno pamatnostādņu 137. punktam tas varētu notikt tikai attiecībā uz glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu, kas piešķirts bez iepriekšējas atļaujas, ja atbalsts pilnībā vai daļēji ir piešķirts pēc pamatnostādņu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Saskaņā ar jauno pamatnostādņu 138. punktu visos pārējos gadījumos Komisija izskatīšanu veic, pamatojoties uz pamatnostādnēm, kas bija piemērojamas atbalsta piešķiršanas laikā, tāpēc šajā gadījumā tās ir pamatnostādnes, kas tika piemērotas līdz 2014. gadam.

5.2.2. *Willem II kā grūtībās nonācis uzņēmums*

(45) Saskaņā ar Pamatnostādņu 10. punkta a) apakšpunktu kapitālsabiedrību uzskata par nonākušu grūtībās, ja ir zudusi vairāk nekā puse no tās reģistrētā kapitāla un vairāk nekā ceturtdaļa no šā kapitāla ir zaudēta iepriekšējos 12 mēnešos. *Willem II* 2008./2009. finanšu gadā ([13]) cieta zaudējumus EUR 3,9 miljonu apmērā pie EUR 11,4 miljonu apgrozījuma, un tā pašu kapitāls [*eigen vermogen*] samazinājās no EUR 4,1 miljona uz EUR 0,2 miljoniem. *Willem II* 2009./2010. finanšu gadā ([14]) cieta zaudējumus EUR 4,4 miljonu apmērā pie EUR 9,9 miljonu apgrozījuma. Neraugoties uz pašvaldības piešķirtajiem EUR 2,4 miljoniem, tā pašu kapitāls vēl vairāk samazinājās – no EUR 0,2 miljoniem līdz mīnus EUR 2,1 miljonam. Tāpēc *Willem II* nepārprotami bija grūtībās nonācis uzņēmums. Nīderlande šo faktu neapstrīd. Tādēļ par labu *Willem II* piešķirtā valsts atbalsta saderība tiks izvērtēta saskaņā ar pamatnostādnēm.

5.2.3. *Ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana*

(46) Pamatnostādņu 3.2. iedaļā ir noteikts, ka atbalsta piešķiršanai jābūt izvirzītam nosacījumam, ka tiks īstenots pārstrukturēšanas plāns (sk. pamatnostādņu 34.–37. punktu), kam pieņemamā termiņā jāatjauno uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspēja. Šajā sakarā Komisija norāda, ka pašvaldības lēmumā piešķirt *Willem II* EUR 2,4 miljonus bija papildus paredzēti vairāki nosacījumi, kā minēts 12. apsvērumā. Šie nosacījumi bija *Willem II* sagatavotā pārstrukturēšanas plāna pamatā ([15]).

([11]) Sk. 6. zemsvītras piezīmi.
([12]) Komisijas paziņojums "Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai" (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).
([13]) 30.6.2008.–1.7.2009.
([14]) 30.6.2009.–1.7.2010.
([15]) Sk. 9. zemsvītras piezīmi.

(47) Plāns bija izstrādāts tā, lai trijos gados tiktu panākts stabils finanšu stāvoklis, kā arī tiktu ievērotas *KNVB* prasības turpmākai licences izsniegšanai, lai *Willem II* varētu piedalīties profesionālās sacensībās, un 2012./2013. finanšu gada beigās tiktu iegūts 2. kategorijas statuss.

(48) Pārstrukturēšanas plānā bija paredzēta jauna vadība, kā arī darbinieku un spēlētāju skaita būtiska samazināšana. Tika veikti vairāki spēlētāju transfēri, esošie līgumi tika pagarināti, paredzot algu samazināšanu, un jauni līgumi tika noslēgti, nemaksājot par transfēriem. Pēc plāna pieņemšanas divos gados darbinieku un spēlētāju izmaksas tika samazinātas par 30 %. Papildus no pašvaldības saņemtajiem EUR 2,4 miljoniem *Willem II* izdevās iegūt papildu ieguldījumu no privātā sektora EUR 2,25 miljonu apmērā.

(49) Komisija konstatē, ka pārstrukturēšanas plāna īstenošana novērš *Willem II* finansiālo grūtību cēloņus, jo īpaši attiecībā uz izmaksām par spēlētājiem – algām un maksājumiem par transfēriem. *Willem II* plāno gūt ietaupījumus saistībā ar savu pamatdarbību. Pārstrukturēšanas plāns nav atkarīgs no ārējiem faktoriem, kurus *Willem II* var censties ietekmēt, taču nevar kontrolēt pilnībā, piemēram, jaunu sponsoru atrašana un skatītāju skaita pieaugums. Lai gan *Willem II* finanšu stāvoklis un jo īpaši negatīvais pašu kapitāls joprojām rada bažas, ir paredzams, ka kluba finanšu stāvoklis turpinās uzlaboties un tas turpinās darbu kā profesionāls futbola klubs. Notikumu attīstība rāda, ka plāns patiešām bija reālistisks. *KNVB* piešķīra *Willem II* 2. kategorijas statusu jau 2011. gada decembrī. *Willem II* spēja sasniegt EUR 0,3 miljonu lielu darbības peļņu 2010./2011. gadā un vēlreiz – 2011./2012. gadā, tādējādi līdz 2012. gada 30. jūnijam uzlabojot savu pašu kapitāla rādītāju līdz mīnus EUR 1,4 miljoniem.

5.2.4. *Kompensējošie pasākumi*

(50) Pamatnostādņu 38.–42. punkts paredz, ka atbalsta saņēmējs īsteno kompensācijas pasākumus, lai mazinātu atbalsta kropļojošo ietekmi un tā nelabvēlīgo ietekmi uz tirdzniecības apstākļiem. Lēmumā sākt procedūru Komisija vērsa uzmanību uz profesionālā futbola īpatnībām šajā sakarā un ierosināja vairākus pasākumus, ko profesionālā futbola gadījumā varētu uzskatīt par kompensējošiem pasākumiem pamatnostādņu izpratnē, piemēram, reģistrēto spēlētāju skaita ierobežošanu atbilstīgi valsts asociācijas noteiktajiem ierobežojumiem, piekrišanu algu griestiem, kas ir zemāki par parastajiem standartiem nozarē, aizliegumu noteiktu laikposmu veikt maksājumus par jaunu spēlētāju transfēriem vai sabiedriski derīgu darbību skaita palielināšanu. Piekrītot spēlētāju skaita vai to algu ierobežošanai, klubs piekristu arī atrasties neizdevīgas konkurences apstākļos salīdzinājumā ar citiem klubiem, kam šādu ierobežojumu nav. Aizliegums veikt maksājumus par spēlētāju transfēriem ierobežo jaunu konkurētspējīgu spēlētāju izvēli.

(51) Komisija norāda, ka *Willem II* saskaņā ar plānu patiešām ir samazinājis darbinieku un spēlētāju skaitu. Darbinieku skaits samazinājās no 79 darbiniekiem 2009./2010. gada sezonā uz 61 darbinieku 2010./2011. gada sezonā un 53 – 2011./2012. gada sezonā. Reģistrēto spēlētāju skaits tika samazināts no 31 uz 27. Izdevumi algām ([16]) tika samazināti līdz 48 % no apgrozījuma, kas ir krietni zemāk par *UEFA* noteikto standartu tikai spēlētāju algām – 70 %. Pārstrukturēšanas periodā netiek veikti maksājumi par jaunu spēlētāju transfēriem. Šie pasākumi novājināja kluba komandu un veicināja to, ka *Willem II* 2010./2011. gada sezonas beigās, kā arī vēlreiz 2012./2013. gada sezonā tika pazemināts uz otro līgu. Komisija arī atzīmē, ka ir pieauguši kluba izdevumi sabiedrības vajadzībām, trenējot amatierus. Komisija secina, ka ir veikti pamatnostādnēs paredzētie kompensējošie pasākumi, kuru sekas bija *Willem II* konkurētspējas mazināšanās profesionālajā futbolā.

5.2.5. *Līdz minimumam ierobežots atbalsts*

(52) Komisija arī atzīmē, ka pārstrukturēšanas plānu papildus iekšējo ietaupījumu veikšanai ievērojamā apmērā finansē ārēji privātā sektora uzņēmumi. 2009. gadā, kad sākās finanšu grūtības, deviņi privāti uzņēmumi piekrita aizdot *Willem II* līdzekļus, kuru kopējā summa bija EUR 2,25 miljoni. 2010. gadā šie uzņēmumi tika pārliecināti atstāt šīs summas kluba rīcībā un piekrist atteikties no prasījumu uzturēšanas, līdz *Willem II* spēs tiem šos līdzekļus atmaksāt. Minētie uzņēmumi arī piekrita zemākai procentu likmei – 3 %. Seši no tiem tika pārliecināti atteikties kopā no 10 % savu prasījumu. Šādi tiek ievērota pamatnostādņu 44. punkta prasība, ka vidēju uzņēmumu, tādu kā *Willem II*, gadījumā atbalsta saņēmējam vismaz 40 % no pārstrukturēšanas izmaksām ir jāsedz ar savu paša ieguldījumu, tostarp ar ārēju finansējumu, kas apliecina ticību saņēmēja uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai.

([16]) *Willem II* grāmatvedības pārskatos netiek nodalītas spēlētāju un citu darbinieku algas.

(53) Atbalsta apmērs bija nepieciešams. Saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu tam būtu jāpanāk vidēji pozitīvi rezultāti 2010./2011. gada un 2011./2012. gada sezonā un pamazām jāpalielina pašu kapitāls. Tas nebūtu ļāvis *Willem II* pirkt jaunus spēlētājus vai pievilināt tos ar augstāku atalgojumu.

5.2.6. *Uzraudzība un gada pārskati*

(54) Pamatnostādņu 49. punkts nosaka, ka dalībvalsts sīki izstrādātos ziņojumos ziņo par pārstrukturēšanas plāna pienācīgu īstenošanu. Pamatnostādņu 51. punktā paredzēti atviegloti nosacījumi maziem un vidējiem uzņēmumiem, kuru gadījumā parasti pietiek ar bilances un peļņas un zaudējumu aprēķina kopijas ikgadēju nosūtīšanu. Nīderlande ir apņēmusies iesniegt šos ziņojumus.

5.2.7. *Vienreizēja atbalsta princips*

(55) Ievērojot pamatnostādņu 72.–77. punktu, Nīderlande norādīja, ka *Willem II* nav saņēmis glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu desmit gadu periodā pirms pašreizējā atbalsta saņemšanas. Tā arī apņēmās desmit gadus nepiešķirt *Willem II* nekādu jaunu glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu.

6. **SECINĀJUMS**

(56) Komisija konstatē, ka Nīderlande ir nelikumīgi īstenojusi atbalstu *Willem II*, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. Tomēr valsts atbalsts EUR 2,4 miljonu apmērā, kas 2009. un 2010. gadā tika piešķirts *Willem II*, atbilst pamatnostādņu nosacījumiem attiecībā uz pārstrukturēšanas atbalstu un var tikt uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts EUR 2,4 miljonu apmērā, ko Nīderlande īstenojusi par labu Tilburgas futbola klubam *Willem II*, ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Nīderlandes Karalistei.

Briselē, 2016. gada 4. jūlijā

Komisijas vārdā –

Komisijas locekle

Margrethe VESTAGER